

תמר כהן גזית (עורכת), **בציפורני הרייך השלישי: יומנו של וילי כהן 1933–1941**, תרגם מגרמנית אברהם (ארנסט) כהן, הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים תשע"ד, 1044 עמ', ביב', מפתחות.

ד"ר וילי כהן (1888–1941) היה היסטוריון, איש חינוך, ציוני ופטריוט גרמני. הוא לחם למען גרמניה במלחמת העולם הראשונה והיה פעיל במפלגה הסוציאל דמוקרטית. יומנו מתאר את ההתמודדות של יהודי העיר ברלסאו וקהילות אחרות בגרמניה עם השלטון הנאצי ואת היחסים בין היהודים לשכניהם הנוצרים. מבעד לדפי היומן נחשפים החיים הפנימיים של הקהילה היהודית תחת שלטון הרייך השלישי: התמודדות עם השבר הכלכלי, פולמוס חריף בין ציונים ללא-ציונים ובין אורתודוקסים לליברלים על היעדים החינוכיים, והרנסנס התרבותי-היהודי שהתרחש בקרב יהודי גרמניה בשנים הראשונות לשלטון הנאצי שכהן לקח בו חלק. היומן מספק תשובות לשאלות כגון: מה מנע מיהודים גרמנים להגר וכיצד התייחסו היהודים אל התעמולה הנאצית? היומן נקטע ימים ספורים לפני שנרצח כהן יחד עם אשתו ושתיים מבנותיו. את היומן תרגם במשך שנים בנו של כהן, ונכדתו ערכה את דבריו והוסיפה מבוא ואחרית דבר.